

Workshop

Kansen voor Natuurlijke Klimaatbuffers

Donderdag 25 april 2019

13.30 - 16.30 uur

Staatsbosbeheer, Smallepad 5, 3811 MG Amersfoort

Organisatie:

WUR Wageningen Environmental Research: Jeroen Veraart

Marjolein Sterk en Judith Klostermann

Communicatiebureau de Lynx: Rob Janmaat en

Eva Oosterwegel

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

de Lynx
COMMUNICATIEBUREAU
Natuur en Landelijk Gebied

Doel van de workshop

Centraal staat de vraag: hoe zorgen we ervoor dat het succesvolle concept van de natuurlijke klimaatbuffers mainstream wordt? Een klimaatbuffer kan vele doelen tegelijkertijd dienen en biedt dus aanknopingspunten voor vele organisaties. Hoe motiveren we hen om aan te haken of om zelf initiatief te nemen?

In deze workshop delen wij onze conclusies en eerste aanbevelingen. Met uw inbreng willen wij de aanbevelingen aanvullen, aanscherpen en prioriteren. Waar liggen er kansen voor natuurlijke klimaatbuffers?

CNK en natuurlijke klimaatbuffers

Sinds 2008 werken de partners van de Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers (CNK) aan de realisatie van natuurlijke klimaatbufferprojecten. Het gaat om meer dan veertig initiatieven, verspreid over heel Nederland. Diverse evaluaties van o.a. het Planbureau voor de Leefomgeving laten zien dat het concept 'natuurlijke klimaatbuffer' een groot potentieel heeft voor bredere toepassing in verschillende beleidsdomeinen in het landelijk en stedelijk gebied.

CNK formuleert in haar meest recente visie: *"In 2022 zijn klimaatbuffers vanzelfsprekend geworden. De transitie naar natuurlijke oplossingen die bijdragen aan klimaatbestendigheid en biodiversiteit is daarmee een grote stap verder en onze leerervaringen zijn gedeeld met anderen."*

In de coalitie zitten ARK Natuurontwikkeling, LandschappenNL, Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming Nederland, Waddenvereniging en Wereld Natuur Fonds.

Wat zijn natuurlijke klimaatbuffers?

Natuurlijke klimaatbuffers zijn gebieden waar natuurlijke processen de ruimte krijgen. Hierdoor groeien ze mee met klimaatverandering en vervullen een rol bij het vasthouden en opvangen van water, het voorkomen van watertekorten, het temperen van hitte en het verminderen van kooldioxide in de atmosfeer. Zo verbeteren ze de leefbaarheid van Nederland.

Over de evaluatie

Wageningen Environmental Research en Communicatiebureau de Lynx zijn bezig om de opgedane ervaringen met natuurlijke klimaatbuffers en inzicht over het rendement van het concept op een rij te zetten. De evaluatie is niet een afronding van iets, maar bedoeld om een advies te formuleren dat de CNK helpt om klimaatbuffers een vanzelfsprekend concept te maken, ook bij de maatschappelijke partners van CNK die actief zijn in het waterbeheer, ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling.

Meer informatie over klimaatbuffers

Meer weten over natuurlijke klimaatbuffers? Kijk op www.klimaatbuffers.nl

Programma

13.30 ***Welkom en introductie***

13.45 ***Waar liggen kansen voor natuurlijke klimaatbuffers?***

Wij presenteren u onze conclusies. Via een deskstudy, interviews met stakeholders, interviews met projectleiders van klimaatbuffers en een enquête onder projectleiders van klimaatbuffers zijn waardevolle, nieuwe inzichten opgehaald.

Wij schetsen onze aanbevelingen: welke typen natuurlijke klimaatbuffers zijn met name kansrijk? Met wie is samenwerking interessant? Bij welke beleidsprogramma's kan worden aangehaakt? Welke argumentaties van de CNK worden door de omgeving onderschreven en welke niet? Hoe zou het proces van mainstreamen eruit moeten zien?

14.15 ***Opmerkingen en discussie***

Wij horen graag uw reacties op de gepresenteerde inzichten en aanbevelingen.

14.45 ***Pauze***

15.00 ***Groepsdiscussies***

In kleine groepen nemen we de aanbevelingen verder onder de loep: welke aanbevelingen hebben uw voorkeur en waarom? Welke rollen kan de CNK innemen en waar ligt er een rol voor anderen? Samen scherpen we de conclusies aan hoe we natuurlijke klimaatbuffers mainstream kunnen maken.

16.00 ***Terugkoppeling groepsdiscussies***

16.20 ***Plenaire afsluiting en vervolg***

16.30 ***Einde***

Achtergrondinformatie: verschillende typen natuurlijke klimaatbuffers

De Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers onderscheidt een aantal verschillende klimaatbuffers.

Groene Airco

Klimaatbuffers in de stad zorgen onder andere voor waterberging en geven koelte in warme periodes. Daarnaast dragen ze ook bij aan de kwaliteit van de leefomgeving: stadsnatuur, demping van geluid en vermindering van luchtvervuiling. Er zijn nog weinig CNK Klimaatbuffers in stedelijke omgevingen, maar er wordt al wel over nagedacht in bijvoorbeeld Arnhem, Rotterdam, Middelburg, Zaanstad, Drachten en Amsterdam.

Koolstof-Sink

Deze klimaatbuffers dragen bij aan klimaatadaptatie (water vasthouden en kustbescherming) én aan klimaatmitigatie, door CO₂-uitstoot tegen te gaan en koolstof op te slaan. Dat wordt bereikt door veenherstel en uitbreiding van zoutmoerassen, schelpdierbanken, zeegrasvelden en kwelders.

> Lees verder: www.klimaatbuffers.nl/klimaatbuffers/koolstof-sink

> Zie ook het artikel over het vastleggen van CO₂: vakbladnbl.nl/wp-content/uploads/VNBL_feb2019_NatteNatuur.pdf

Natuurlijke Spons

Het type 'klimaatbuffer Natuurlijke spons' houdt water vast in bovenstrooms gelegen natuurgebieden. Dat kan in de haarvaten van het oppervlakte watersysteem (sloten, beekjes), in veengebieden, bossen en in vochtige heide/doorstroommoerassen.

> lees verder: www.klimaatbuffers.nl/klimaatbuffers/natuurlijke-spons

Levende Kust

Klimaatbuffers 'Levende kust' draagt bij aan de bescherming tegen hoog water van kust- en deltawateren. Dit type klimaatbuffer versterkt de primaire waterkering door een natuurlijke inrichting van de kust, zoals duinvorming met vrij stuivend zand en natuurlijke kwelders die golven remmen. De natuurwaarde van het gebied stijgt hierdoor, omdat het planten, vogels en onderwaternatuur die van oorsprong hier thuis horen, biedt wat ze nodig hebben.

> Lees verder: www.klimaatbuffers.nl/klimaatbuffers/levende-kust

Biobouwers

De natuurlijke klimaatbuffer van het type 'biobouwers' bestaat uit levende golfdempers en kan letterlijk meegroeien met de zee. Bij een hoge zeespiegel, komt het gebied dus ook hoger te liggen. Dit draagt bij aan kust- en oeverversterking.

> Lees verder: <https://www.klimaatbuffers.nl/klimaatbuffers/biobouwers>

Groenblauwe Ruimte

De Groenblauwe Ruimte biedt ruimte voor water in en om lageregelegen natuurgebieden en in natuur langs de grote rivieren. Zo kan neerslag tijdens piekbuien naar de natuurgebieden afgevoerd worden, waardoor het omliggende stedelijk en landelijk gebied droge voeten houdt.

> Lees verder: <https://www.klimaatbuffers.nl/klimaatbuffers/groenblauwe-ruimte>